

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

December 2023 | HR

[Pogled s lokalne razine – 4. sezona, 3. epizoda – COP28: ho?e li Dubai pružiti prijeko potrebne odgovore?](#)

Dobrodošli u Pogled s lokalne razine, podcast Europskog gospodarskog i socijalnog odbora. U ovoj epizodi bavimo se predstojećim zasjedanjem COP28 u Dubaiju na kojem će se predstavnici iz cijelog svijeta baviti gorućim pitanjima klimatskih promjena. Danas su s nama: novinarka za klimatska pitanja **Anna Gumbau**, izaslanica mladih EGSO-a **Diandra Ní Bhuachalla**, osnivač i glavni direktor organizacije Sustainable Public Affairs **Willem Vriesendorp** i **Jule Könneke** s Njemačkog instituta za međunarodna i sigurnosna pitanja.

Započet ćemo s Annom Gumbau i njezinim viđenjem kontroverznog odabira Dubaija kao mjesta održavanja sastanka COP28, a razgovarat ćemo i o izazovima s kojima se suočavaju novinari prilikom izvještavanja o takvim važnim događanjima. Diandra Ní Bhuachalla ukazuje na to koliko je važno mišljenje mladih u raspravama o klimi i izražava svoj optimizam u pogledu ugovora o neširenju fosilnih goriva. Willem Vriesendorp naglašava da poduzeća trebaju preuzeti vodeću ulogu u pogledu održivosti, dok se Jule Könneke bavi pitanjima sigurnosne dimenzije klimatske politike i uloge civilnog društva. (tk)

Available Languages:

UREDNIŠTVO

Uvodnik

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

približava se kraj 2023., što je prigodan trenutak da zastanemo i prisjetimo se svih važnih stvari koje je naš Odbor ove godine postigao.

Kad sam u travnju stupio na dužnost, obećao sam da ću **EGSO pretvoriti u uključiviju i otvoreniju platformu** na kojoj Europljani i Europljanke, a prije svega **mladi**, mogu iznositi svoja mišljenja i svoje bojazni. Ponosan sam što mogu reći da je EGSO ostvario velik napredak i da je trenutno prva institucija EU-a koja je uvela ocjenu učinka EU-a iz perspektive mladih. To znači da će se mladi uključiti u naš postupak izrade mišljenja da bi iznosili svoja stajališta o temama ključnima za njihovu

budućnost, a to su virtualni svjetovi, gospodarstvo i demokracija. Skupina mladih EGSO-a pažljivo će pratiti te aktivnosti i predvoditi inicijative mladih u našoj instituciji.

Pozvali smo na izradu **plavog plana EU-a**, odnosno na osmišljavanje sveobuhvatne europske strategije za vodu. Već se neko vrijeme kolektivno zalažemo za to da to pitanje postane politički prioritet sljedeće Europske komisije. Smatram da smo stvorili zamah i moramo ga iskoristiti. S obzirom na sve veće suše, poplave i toplinske valove, plavi plan EU-a dolazi u ključnom trenutku. Europi je hitno potreban samostalan i međusektorski pristup upravljanju vodom. Nemamo vremena za gubljenje.

Europa se suočava s novim geopolitičkim kontekstom, i kako je poručila predsjednica von der Leyen, moramo odgovoriti na zov povijesti. Uvjeren sam da su državama kandidatkinjama za članstvo u EU-u potrebne konkretne mjere. EGSO svoju ulogu ispunjava kao predvodnik u postupnoj integraciji zemalja kandidatkinja. Usvojili smo **inicijativu o članovima i članicama iz zemalja kandidatkinja**, što znači da će se od 2024. predstavnici i predstavnice civilnog društva iz tih zemalja uključiti u naš savjetodavni rad. Imao sam priliku na našem Forumu civilnog društva u Solunu razgovarati s predstavnicima civilnog društva sa zapadnog Balkana, a tijekom svog posljednjeg posjeta Kijevu s predstavnicima civilnog društva Ukrajine. Moja je poruka bila jasna: **EGSO je vjerodostojan partner koji ostvaruje svoja obećanja**. Uvjeren sam da je to pravi put naprijed.

To su samo neka od ključnih postignuća u 2023. koja, dopustite mi da to ponovno istaknem, ne bi bila moguća bez kolektivnog truda naše institucije, naših članova i članica i našeg osoblja. Želio bih vam zahvaliti na vašoj odlučnosti i predanosti u predstavljanju civilnog društva.

Radujemo se početku nove godine, kao i početku belgijskog predsjedanja Vijećem EU-a. Najprije bih želio zahvaliti našim kolegama i kolegicama iz Španjolske na trudu i predanosti tijekom španjolskog predsjedanja, a zatim poručiti da sa zadovoljstvom očekujem suradnju s belgijskim predsjedništvom.

Želim vam ugodne praznike i nastavak uspješnog rada iduće godine.

Oliver Röpk

Predsjednik EGSO-a

KALENDAR

13. i 14. prosinca 2023., Bruxelles

Plenarno zasjedanje EGSO-a

15. prosinca 2023., Bruxelles

[Kako poboljšati provedbu dugoročne vizije za ruralna područja EU-a?](#)

18. prosinca 2023., Bruxelles

[Daljnji koraci za gospodarstvo EU-a u 2024.](#)

TO THE POINT

U ŽIŽI

U rubrici „U žiži” pozdravljamo Diandru Ní Bhuachallu, koja će predstavljati Europski gospodarski i socijalni odbor kao mlada izaslanica EGSO-a na samitima COP-a 2023. i 2024.

Diandra Ní Bhuachalla bit će predstavnica mladih u izaslanstvu EGSO-a na zasjedanjima COP28 i COP29. Ona je i globalna ambasadorica budućih naraštaja u Uredu povjerenika za buduće generacije za Wales i organizaciji Foundations for Tomorrow, članica UNESCO-ove mreže za mlade i studente i suradnica za razgovore o zajedničkoj budućnosti pri centru za strateško promišljanje Chatham House. Diandra je bila

izaslanica mladih pri Ujedinjenim narodima za Irsku u razdoblju 2021. – 2022., a sada u suradnji s Nacionalnim vijećem mladih Irske koordinira programe Ujedinjenih naroda i Delegata mladih za klimu. Zagovaranjem se bavi već 12 godina na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, s naglaskom na rodnoj ravnopravnosti, kvalitetnom obrazovanju, klimatskoj pravdi, miru i sigurnosti. Diandra Ní Bhuachalla završila je dodiplomski studij javne uprave (s pohvalom) i prava te diplomski studij međunarodne javne politike i diplomacije na Sveučilištu u Corku.

„AKO NEDAVNE KLIMATSKE KATASTROFE NISU DOVOLJAN ARGUMENT ZA POSTIZANJE DOGOVORA NA ZASJEDANJU COP28, ŠTO JEST?”

Kao mlada izaslanica koja prvi put sudjeluje na zasjedanju Konferencije stranaka, pristupam mu otvorenog uma i s mrvicom naivnog optimizma. Prema ovoj jednim informacijama, globalne temperature porasle su na više od 2 stupnja u odnosu na predindustrijsko razdoblje. Ako to, zajedno sa strašnim poplavama, šumskim požarima, sušama i potresima kojima smo samo ove godine svjedočili diljem svijeta, nije dovoljan argument za postizanje dogovora o prestanku uporabe fosilnih goriva, u skladu s predloženim Ugovorom o neširenju fosilnih goriva, ne znam što jest.

Pravi je trenutak da se rad našeg izaslanstva usredotoči na poljoprivredu i sigurnost opskrbe hranom, program rada za pravednu tranziciju i financiranje borbe protiv klimatskih promjena, a tome će pridonijeti i moji vlastiti interesi, kao što su klimatska pravda i intersekcija klimatskih promjena s rodnom ravnopravnošću i mirom i sigurnošću.

Iako je mladima pristup prostorijama za pregovore ograničen, vjerujem da naši glasovi imaju ključnu ulogu u oblikovanju ishoda zasjedanja COP28. Odajem priznanje mladima koji neumorno vrše pritisak na donositelje odluka u vezi s klimatskim sporazumima koje danas imamo, iako ni oni zapravo nisu zadovoljavajući. Smatram da su nazor mladih jednako valjani i da nas treba poslušati, posebno s obzirom na to da ćemo mi mladi najdulje trpjeti posljedice nedjelovanja u vezi s klimom.

Moja strast za djelovanjem u području klime proizlazi iz triju primarnih čimbenika:

- shvaćanja da su klimatske promjene neselektivne i pogoršavaju druga pitanja kao što su rodna ravnopravnost i mir i sigurnost;
- mnoštva lako dostupnih informacija koje mlade osnažuju da se educiraju i postanu svjesni globalnih posljedica klimatskih promjena;
- frustracije zbog toga što oblikovatelji politika nedovoljno djeluju u području klime, što nas potiče da tražimo promjene.

Željno iščekujem da na zasjedanju COP28 upoznam ljude iz drugih sredina, čujem njihove priče, saznam mnogo novih stvari i povratim nadu u budućnost. Međutim, i dalje se bojim da taj entuzijazam ne preraste u strah, a to će ovisiti o primjerenosti i provedbi dogovorenih mjera.

„PITANJE ZA...”

Pitanje za...

U našoj rubrici „Pitanje za...” zamolili smo članicu EGSO-a **Dovilė Juodkaitė** da nam nešto kaže o svojem nedavnom izvješću o reviziji direktive EU-a o zaštiti prava žrtava kaznenih djela.

„Trebaju li prava žrtava i pružiti im potporu i zaštitu u cijelom EU-u”

EGSO Info: Prema podacima Europske komisije 15 % Europljana svake je godine žrtva kaznenih djela. Žrtve nemaju pristup informacijama, potpori i zaštiti. Što EGSO predlaže za uspostavu minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela?

Dovilė Juodkaitė: Prijedlog revizije Direktive o pravima žrtava koji je iznijela Europska komisija ima za cilj jačanje prava, potpore i zaštite

žrtava u cijelom EU-u. Odnosi se na ključna prava bitna za zaštitu prava žrtava tijekom cijelog pravnog postupka, a to su pristup informacijama, individualizirana potpora, postupovna prava i naknada štete. EGSO podržava taj prijedlog i usredotočuje se na posebne odredbe za njegovo poboljšanje.

Iako između žrtava i vrsta kaznenih djela ne bi smjela postojati nikakva hijerarhija, nekim bi žrtvama mogle biti potrebne dodatne mjere potpore. EGSO pozdravlja zakonodavne izmjene kojima se poboljšava pojedinačna procjena te podupire konkretne mjere za ranjive žrtve, uključujući djecu i osobe s invaliditetom.

Zbog razlika koje postoje među državama članicama EGSO predlaže Komisiji da izradi detaljne smjernice za procjene kako bi se pojasnile dužnosti nadležnih tijela te naglašava potrebu za strožim obvezama u pogledu osposobljavanja stručnjaka za prava žrtava i omogućavanja pristupa informacijama. EGSO izražava žaljenje zbog uključivanja problema mentalnog zdravlja na popis kaznenih djela i opasnog ponašanja koje treba uzeti u obzir pri procjeni rizika koji predstavlja počinitelj, i zalaže se za njegovo uklanjanje. U obzir treba uzeti samo čimbenike povezane s opasnošću koju osoba predstavlja kako se ne bi nastavila diskriminacija na temelju problema mentalnog zdravlja.

U Direktivi se naglašava pravo žrtava da samostalno osporavaju sudske odluke, što je bitno za njihovo aktivno sudjelovanje u pravosudnom postupku. EGSO poziva na brzo obavješćivanje o tom pravu kako bi se ubrzao postupak preispitivanja. Također se zalaže za jačanje pravodobnog pristupa naknadi uvođenjem

obveze za državu da unaprijed plati naknadu štete i potom je naplati od počinitelja.

Provedba Direktive ključna je za dosljednu zaštitu prava žrtava u Uniji. EGSO poziva države članice da dodijele odgovarajuća financijska sredstva za prenošenje i provedbu Direktive, naglašavajući ulogu Komisije u jačanju financiranja EU-a i pružanju pomoći državama u vidu zajedničkih standarda i formata izvješćivanja za prikupljanje podataka. Predlaže provođenje studija i anketa o žrtvama primjenom jedinstvene metodologije i uključivanje službi za potporu žrtvama i organizacija civilnog društva u razvoj tih standarda i formata. Kontinuitet rada Platforme za prava žrtava, uspostavljene u okviru Strategije za prava žrtava za razdoblje 2020. – 2025., važan je za usmjeravanje i pomoć državama članicama u prenošenju i provedbi Direktive. Stoga EGSO poziva Komisiju da donese strategiju za sljedeće razdoblje, a države članice da usvoje nacionalne strategije ili programe o pravima žrtava te da ojačaju koordinaciju i suradnju u prekograničnim predmetima.

Revizija Direktive korak je u pravom smjeru. Navodeći područja u kojima su moguća poboljšanja, EGSO poziva Komisiju i države članice da predmetnom revizijom osiguraju pravdu za sve žrtve.

POGODITE TKO NAM JE U GOSTIMA...

Gost iznenađenja

U rubrici „Gost iznenađenja” našeg biltena razgovaramo s izuzetnim ličnostima iz svijeta kulture, politike, znanosti, medija i javnog života, čije priče i svjedočanstva o radu, angažmanu i predanosti mogu poslužiti kao inspiracija.

U prosincu je naš gost **Willem Vriesendorp**, osnivač i glavni izvršni direktor poduzeća Sustainable Public Affairs (#SustainablePublicAffairs). S nama je podijelio svoje stavove o konferenciji COP 28, koja se ove godine od 30. studenoga do 12. prosinca održava u Dubaiju, i o problemu klimatskih promjena. Mogu li takve konferencije doprinijeti promjeni načina razmišljanja javnosti o klimatskim promjenama? Hoće li nas učiniti osjetljivijima na to pitanje i hoćemo li više voditi računa o klimatskim promjenama i njihovim posljedicama za naš planet? COP 28 je 28. godišnji sastanak Ujedinjenih naroda o klimi, na kojem vlade raspravljaju o tome kako ograničiti klimatske promjene i kako se za njih pripremiti u budućnosti.

Best in Bruxelles i *Mace Magazine* proglasili su Willema jednim od vodećih konzultanata za javne poslove. Ove godine časopis *Politico* uvrstio ga je među 40 najutjecajnijih osoba u Bruxellesu.

„Vrijeme je za djelovanje”

Piše: Willem Vriesendorp

Održivost se može održati samo ako je proizašla iz demokratskog procesa. Pozitivno je to što se stranke Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) okupljaju svake godine. Konferencija stranaka (COP) nudi prostor za prijeko potreban dijalog i pokazuje da se to pitanje može riješiti na demokratski način.

Vjerujemo da se pitanje vremena nedovoljno uzima u obzir u raspravi o održivosti. Mislim da možemo s priličnom sigurnošću reći da nitko nije protiv okolišne održivosti, ali i da postoje razlike u razini ambicije u pogledu vremena potrebnog za postizanje određenih pragova i ciljeva.

COP bi trebao biti ubrzivač tog procesa, ali može imati i suprotan učinak

ako služi kao govornica koja služi za rješavanje simptoma, a ne uzroka problema. U tom slučaju ima negativan učinak i svodi se na manipulativni zeleni marketing.

Od 28. konferencije stranaka očekujemo tri konkretna rezultata. Prvo, očekujemo konkretan akcijski plan za zaustavljanje ulaganja u novu energiju iz fosilnih goriva i brzo postupno ukidanje postojećih izvora energije iz fosilnih goriva. Drugo, očekujemo sporazum o gubicima i šteti. Nema sumnje da bi najteži teret trebala nositi najšira ramena, osobito s obzirom na to da je Zapad stoljećima monetizirao javna dobra za privatnu dobit, pa moramo postići dogovor o gubicima i šteti. To se može dogoditi samo ako globalni sjever pristane platiti svoj dio. Treće, očekujemo temeljitu reviziju globalnih tržišta i sustava kapitala. Moramo utvrditi cijenu vanjskih učinaka na okoliš i onečišćenja kako bi bilo teže financirati projekte koji onečišćuju okoliš.

Predstojeća konferencija stranaka bit će posebno zanimljiva jer će prikazati rezultate prvog globalnog pregleda stanja, a svi znamo da idemo u vrlo lošem smjeru. Posljednje je subote, prvi put u povijesti, rast prosječne globalne temperature bio iznad +2 °C, a taj je događaj jedva zamijećen. Stoga je potrebno hitno djelovati. To znači da će predsjedništvo 28. konferencije stranaka morati odigrati ulogu koja zahtijeva ekstremnu samodisciplinu i promišljenost jer to što moraju napraviti slično je situaciji u kojoj bi najbolji restoran hamburgerima u gradu zagovarao zabranu prodaje hamburgera i zakon kojim se dopušta prodaja hamburgera isključivo biljnog podrijetla.

Ne padaju mi na pamet primjeri lidera spremnih djelovati nauštrb vlastitog interesa, a bihevioralni znanstvenik Daniel Kahneman tvrdi da su takva samodisciplina i promišljenost iznimno rijetke i potrebna je nadljudska snaga da bi ih se postiglo.

Stoga moramo stvoriti pritisak izvana, a za to su ključne organizacije civilnog društva. Također smatramo da predvodnici u održivosti, tj. poduzeća koja već nadmašuju današnje ekološke norme, imaju vrlo važnu ulogu. Moramo se pobrinuti za to da se čuju njihove priče i da se pregovaračima pokaže da se održivost isplati, ne samo zato što nas približava našim klimatskim i okolišnim ciljevima već i zato što je to dobra poslovna strategija.

Upravo time se bavi organizacija #SustainablePublicAffairs. Prva smo agencija za javne poslove koja radi isključivo za projekte s pozitivnim učinkom na okoliš. Naša je misija da uspjeh predvodnika u održivosti postane standard, a to činimo zalaganjem za podizanje razine ambicije u politici zaštite okoliša.

Pozivamo cijeli sektor profesionalnih usluga da preuzme pozitivniju i svjesniju ulogu. Trenutačno se većina (strateških) konzultantskih, revizorskih i odvjetničkih društava, savjetnika za komunikaciju, savjetnika za

odnose s javnošću i sličnih subjekata u potpunosti posvećuje predmetima koji su u suprotnosti s Pariškim sporazumom. Smatramo da je vrlo važno da ti ključni subjekti zauzmu stav i odaberu za koga rade: nitko ne bi trebao u svojstvu „korporativne osobe” raditi za predmete za koje kao „privatna osoba” ne želi da se ostvare.

Smatramo da će, ako predvodnici u održivosti i sektor profesionalnih usluga preuzmu riječ, predsjedništvo 28. konferencije stranaka shvatiti da je održivost dobar poslovni model – poslovni model sutrašnjice. Vrijeme je za djelovanje i trebali bismo što prije poduzeti što više potrebnih mjera. Više nemamo luksuz predviđanja našeg puta prema budućnosti. Moramo početi razmišljati o tome kakav svijet želimo u 2050., a to, nažalost, znači da moramo dati prioritet nekima od bolnijih mjera.

To možemo napraviti samo ako smo ujedinjeni.

Ovaj je članak dovršen tijekom trajanja zasjedanja COP28.

NOVOSTI IZ EGSO-A

Oblikovanje održivog financiranja: EGSO-ov plan za regulaciju upravljanja okolišnim, socijalnim i upravljačkim rejtingima

EGSO je razmotrio prijedlog EU-a za reguliranje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rejtinga. U mišljenju usvojenom u listopadu 2023. Odbor je naglasio potrebu za standardima

kvalitete u cilju borbe protiv manipulativnog zelenog marketinga i založio se za obvezno uvođenje načela dvostrukog aspekta materijalnosti.

Potrebno je precizirati definicije „okolišnih, socijalnih i upravljačkih rejtinga” i „pružatelja okolišnih, socijalnih i upravljačkih rejtinga” kako bi se određene nekomercijalne djelatnosti isključile iz područja primjene Uredbe. EGSO također preporučuje upostavljanje agencije EU-a za održivost.

Okolišni, socijalni i upravljački rejtingi usmjeravaju ulaganja prema održivim praksama i time doprinose prelasku na klimatski neutralno gospodarstvo. EGSO-ov izvjestitelj **Krzysztof Balon** pozdravio je prijedlog Komisije i istaknuo „potrebu za strogim standardima, transparentnošću i prevencijom konflikata kako bi se ojačalo povjerenje u financijska tržišta i postiglo klimatski neutralno gospodarstvo”.

U cilju jamčenja kvalitete i borbe protiv manipulativnog zelenog marketinga EGSO predlaže uvođenje postupka izdavanja odobrenja i zahtjeva u pogledu organizacije za pružatelje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rejtinga. Predlaže se i postavljanje standarda za dvostruki aspekt materijalnosti kojim se poduzećima nalaže da izvješćuju o učinku održivosti na svoje poslovanje i društvo/okoliš. „Time se nastoji

povećati pouzdanost informacija uz pomoć reguliranog natjecanja među pružateljima”, kazao je EGSO-ov suizvjestitelj **Andrea Mone**.

Usto, EGSO predlaže preciziranje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rejtinga i isključivanje nekomercijalnih evaluacija nekih skupina iz uredbe. Odbor se zalaže za uspostavljanje agencije EU-a za održivost kako bi se dodjeljivanjem rejtinga MSP-ovima, pružateljima usluga i poduzećima socijalne ekonomije popunile praznine na tržištu. Ta bi agencija vratila povjerenje javnosti u financijska tržišta i olakšala rješavanje sporova, što je prioritet EGSO-a. (tk)

[#ReskillEU – Ako želimo ostvariti uspješnu dekarbonizaciju, europskoj radnoj snazi u području energije i prometa potrebne su nove vještine](#)

Konferencija #ReskillEU - Nova radna mjesta u europskom energetske i prometnom sektoru, čiji su domaćini stručna skupina TEN i Glavna uprava Europske komisije za istraživanje i inovacije, održana 8. studenoga 2023. u Bruxellesu, poslala je jasnu poruku: EU mora imati strukturiran i učinkovit plan za razvoj ključnih vještina koje su potrebne za uspješno ostvarenje energetske i prometne tranzicije.

U području čiste energije i prometa hitno su potrebne nove vještine, znanje i kapaciteti, a put EU-a prema ostvarenju nulte neto stope emisija do 2050. može biti uspješan samo ako u tom procesu raspoložemo radnom snagom koja ima odgovarajuće vještine.

Upućujući na važnost „novih vještina i znanja za neometanu zelenu i digitalnu tranziciju u prometnom i energetske sektoru” predsjednik EGSO-a Oliver Röpke izjavio je: „U nastojanju da ostvarimo ciljeve zelene i digitalne tranzicije ne smijemo zanemariti ljudski element. Moramo osigurati da svi članovi društva sudjeluju u toj tranziciji.”

Da bi se osiguralo da radnici posjeduju potrebne „nove” vještine, EU mora djelovati odmah – u skladu s ciljevima utvrđenima u Programu vještina za Europu do 2025. i u kontekstu Europske godine vještina 2023.

U EU-u je u sektoru energije iz obnovljivih izvora trenutačno potrebno više od 1,2 milijuna kvalificiranih radnika, a Međunarodna agencija za obnovljivu energiju očekuje da će se te brojke do 2050. svake godine povećavati.

Isto vrijedi i za prometni sektor, u kojem je u EU-u zaposleno više od 15 milijuna ljudi. Promet je sektor koji se brzo mijenja i na njega znatno utječu automatizacija, elektrifikacija i ozelenjivanje tehnologija.

„Ako pogledamo energetske i prometni sektor u Europi, vidjet ćemo koji su razmjeri izazova u području vještina”, istaknula je **Baiba Miltoviča**, predsjednica stručne skupine TEN. „Moramo osigurati da u našim nastojanjima prednost damo razvoju znanja i vještina. Ako želimo odgovoriti na stalne promjene, moramo biti predani kontinuiranom učenju, prekvalifikaciji i usavršavanju.” (mp)

#RareDiseases – EU treba strategiju da pomogne 36 milijuna ljudi u Europi

Na konferenciji održanoj u Bilbau 10. i 11. listopada 2023. EGSO je od Europske unije odlučno zatražio da pokrene europski akcijski plan za borbu protiv rijetkih bolesti.

Najvažnije je intenzivirati suradnju među nacionalnim zdravstvenim sustavima u svrhu boljeg dijagnosticiranja i liječenja pacijenata koji pate od rijetkih bolesti i pružanja bolje skrbi tim osobama.

Rijetke bolesti ozbiljan su problem u svim državama članicama EU-a, a europska zdravstvena unija koja je u procesu nastajanja mogla bi imati važnu ulogu u njegovom rješavanju.

Rijetke bolesti zapravo su manje rijetke nego što mislimo. Podaci su vrlo zabrinjavajući: trenutno je zabilježeno 7000 rijetkih bolesti od kojih boluje 8 % stanovništva EU-a, odnosno oko 36 milijuna ljudi.

Na konferenciji koju je organizirala Stručna skupina za promet, energiju, infrastrukturu i informacijsko društvo (TEN) okupilo se 50 govornika i govornica, 45 članova i članica EGSO-a, glavna direktorica Glavne uprave Europske komisije za zdravlje i sigurnost hrane, troje zastupnika u Europskom parlamentu i oko 550 sudionika i sudionica iz cijele Europe.

„Europska zdravstvena unija koju gradimo mora štiti svakog građanina i svaku građanku i skrbiti za njih. Dužnost nam je pružiti potporu osobama koje žive s rijetkim bolestima i njihovim obiteljima. Nastavit ćemo raditi u interesu onih kojima je potrebna pomoć“, izjavila je europska povjerenica za zdravlje i sigurnost hrane **Stella Kyriakides**.

„Činjenica je da takozvane rijetke bolesti uopće nisu rijetke. To je paneuropski izazov za koji su potrebna paneuropska rješenja“, složio se predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke**, a predsjednica stručne skupine TEN **Baiba Miltoviča** dodala je: „Trebamo europski akcijski plan da bi se pacijentima s rijetkim bolestima omogućilo da se liječe u državi članici EU-a u kojoj je to najprikladnije: oni zaslužuju najbolju skrb, neovisno o tome gdje je u Europi ona dostupna.“ (mp)

Oblikovanje naše klimatske budućnosti na zasjedanju COP28: izaslanstvo EGSO-a

Zasjedanje COP28 ključna je prilika za nacije da potvrde i ojačaju svoje obveze u borbi protiv klimatskih promjena. Pariški sporazum, dogovoren tijekom zasjedanja COP21, postavio je temelje za zajedničke napore usmjerene na ograničavanje globalnog porasta temperature. U okviru zasjedanja COP28

zemlje imaju priliku preispitati i ojačati svoje klimatske ciljeve, osiguravati njihovu usklađenost s najnovijim znanstvenim procjenama i sve većom hitnošću klimatske krize.

Zasjedanje COP28 održava se od 30. studenog do 12. prosinca 2023. u Dubaiju, Ujedinjeni Arapski Emirati. EGSO aktivno sudjeluje u tim godišnjim pregovorima koji se održavaju jednom godišnje.

Na zasjedanju COP28 dovršit će se prvi [globalni pregled stanja](#) provedbe Pariškog sporazuma. Pregled stanja dvogodišnji je proces koji se provodi svakih pet godina kako bi se procijenio zajednički globalni napredak u postizanju klimatskih ciljeva. Istovremeno s prvim globalnim pregledom stanja završava i prva polovina provedbe Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja, uključujući cilj br. 13 (djelovanje u području klime).

U [dopisu](#) poslanom strankama u srpnju 2023. predsjedništvo je najavilo da će se zasjedanje COP28 usredotočiti na četiri paradigmatičke promjenei:

- ubrzanje energetske tranzicije i drastično smanjenje emisija do 2030.;
- promjena u financiranju borbe protiv klimatskih promjena kroz ispunjavanje starih obaveza i stvaranje okvira za novi dogovor o financiranju;
- stavljanje prirode, ljudi, života i sredstava za život u središte djelovanja u području klime; i
- poduzimanje napora za dosad najuključiviji COP.

EGSO će biti dio EU-ovog izaslanstva, a zastupat će ga predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke**, šest članova i članica [Ad hoc skupine za COP](#), **Peter Schmidt**, **Isabel Caño Aguilar**, **Josep Puxeu Rocamora**, **Antje Sabine Gerstein**, **Neža Repanšek** i **Arnaud Schwartz** kao i izaslanica mladih EGSO-a za UNFCCC **Diandra Ní Bhuachalla**. (ks)

[Procjena napretka u postizanju ciljeva održivog razvoja: poziv na djelovanje](#)

U svijetu koji teži održivom napretku očito je da se, iako smo stigli do polovice vremenskog okvira za ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda, suočavamo s velikim izazovima. U mišljenju usvojenom na plenarnom zasjedanju u listopadu Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) istaknuo je potrebu da Europska unija (EU) usvoji integriranu i sveobuhvatnu strategiju s ambicioznim i dugoročnim ciljevima i planovima.

U nedavnom izvješću UN-a navodi se zabrinjavajući trend: od oko 140 ciljeva održivog razvoja samo 12 % je provedeno na globalnoj razini. EGSO je pozvao na trajnu političku predanost EU-a koja bi obuhvaćala rano uključivanje dionika i dostatna sredstva. Odbor je istaknuo da se postizanje ciljeva održivog razvoja treba smatrati obavezom i nakon 2030.

EGSO ističe važnost preuzimanja dugoročne političke obveze od strane Komisije i da se ona treba odnositi i na razdoblje nakon tekućeg mandata. Ta bi obveza trebala obuhvaćati rano uključivanje dionika, zastupljenost drugih institucija i odgovarajuće resurse kako bi se osiguralo uključivo sudjelovanje organizacija civilnog društva. EGSO čvrsto vjeruje da ciljevi održivog

razvoja moraju ostati dugoročna obveza, pa i nakon 2030.

Izjaviteljica za mišljenje **Maria Nikolopolou** izjavila je: „Pozivamo Komisiju da provedbu ciljeva održivog razvoja zadrži visoko na popisu političkih prioriteta, pa i nakon 2030., te da izdvoji sredstva za pripremu sveobuhvatne strategije EU-a za sljedeći mandat”.

Kako bi se ubrzao napredak u tom pogledu, EGSO preporučuje prijelaz s izoliranog na sveobuhvatni pristup kojim bi se pojednostavile politike održivog razvoja. Od ključne je važnosti uključiti različite sektore, uključujući civilno društvo, javni i privatni sektor, akademsku zajednicu te organizacije mladih i žena. EGSO se zalaže za strukturirani dijalog s civilnim društvom koji bi uključivao poduzeća, sindikate i organizacije na terenu.

„Ciljevi održivog razvoja i danas su krajnje relevantni. Moramo nastaviti zajedno raditi na njihovu ostvarenju”, kazala je suizjaviteljica **Antje Gerstein**. (ks)

Zapadni Balkan nije nikad bio toliko blizu pristupanju EU-u

EGSO je 19. i 20. listopada 2023. održao svoj Forum civilnog društva zapadnog Balkana, događaj koji je najavio novi zamah u pridruživanju te regije EU-u imajući u vidu trenutačno geopolitičko okruženje i jasnu predanost čelnika i čelnica EU-a politici proširenja.

Predstavnici i predstavnice organizacija civilnog društva naglasili su da prostoru za djelovanje civilnog društva treba veća potpora i zaštita kako bi se olakšale ključne socioekonomske reforme potrebne za integraciju u EU.

Forum je organiziran u suradnji s Europskom komisijom, [Europskom zakladom za osposobljavanje](#), [Vijećem za regionalnu suradnju](#) i [Europskim centrom za razvoj strukovnog osposobljavanja](#) (Cedefop) u Solunu, Grčka.

U svojem uvodnom govoru predsjednik EGSO-a **Oliver Röpk**e istaknuo je: „EGSO je sastavni dio procesa proširenja EU-a i ponosan sam što je naša potpora danas dosegla višu razinu. Prije samo nekoliko tjedana EGSO je donio povijesnu odluku o otvaranju svojih vrata zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u imenovanjem članova i članica iz zemalja kandidatkinja za proširenje.”

Potpredsjednica Europske komisije za demokraciju i demografiju **Dubravka Šuica** izjavila je: „Željela bih zemljama zapadnog Balkana reći da su naša sadašnjost i naša budućnost tijesno povezane. Pozdravljam inicijativu EGSO-a da se članovi i članice iz zemalja kandidatkinja za proširenje uključe u vaš savjetodavni rad. EGSO je prvo tijelo Europske unije koje je to učinilo.”

Sudionici i sudionice Forumu, koji dolaze iz raznih organizacija civilnog društva i nevladinih organizacija iz svih zemalja zapadnog Balkana, govorili su o izazovima s kojima se suočavaju organizacije civilnog društva,

kao što su sporadična savjetovanja, znatno smanjenje suradnje s vladama i ograničeno sudjelovanje u procesu praćenja i provedbe europskih politika.

Razgovaralo se i o stanju u obrazovnom sustavu, politici za mlade i razvoju vještina na zapadnom Balkanu, uključujući obrazovanje odraslih, cjeloživotno učenje i strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

Treća sjednica bila je posvećena doprinosu civilnog društva provedbi zelenog programa za zapadni Balkan.

[Završna deklaracija](#) usvojena tom prilikom označava novu etapu prema sastanku na vrhu EU-a i zapadnog Balkana u prosincu. (at)

Voda: možemo li si priuštiti da ne poduzimamo ništa? EGSO predstavlja akcijski plan EU-a za plavi plan

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) predstavio je 26. listopada svoj [plan](#) za sveobuhvatnu strategiju EU-a za vode. EGSO je time prva europska institucija koja je poduzela

konkretne korake za rješavanje krize povezane s vodom. Neki su od njegovih prijedloga uvođenje oznake za potrošnju vode, fonda za plavu tranziciju i uvjetovanosti u pogledu vodnih resursa za korištenje europskih fondova te imenovanje posebnog povjerenika EU-a za vodu.

Procjenjuje se da je trošak nedjelovanja u pogledu vode [pet puta veći od troška djelovanja](#), što poduzeća stavlja u financijski vrlo nepovoljan položaj. Europa ima jedinstvenu priliku pretvoriti izazove povezane s vodom u prilike za tehnološki razvoj, društveni napredak i poslovni rast. Međutim, sadašnji fragmentirani pristup neprimjeren je za rješavanje problema nestašice vode, onečišćenja i klimatskih promjena.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpk**e predstavio je [političku deklaraciju](#) s nizom načela i konkretnih mjera za ostvarenje plavog plana. Pritom je izjavio: „Voda je glavni prioritet. Moramo izvući pouke iz pogrešaka u području klime, energije i kritičnih sirovina i donijeti samostalnu strategiju za vodu koja bi bila ravnopravna sa zelenim planom EU-a.”

Zastupnica u Europskom parlamentu **Pernille Weiss** podržala je poziv na djelovanje i pritom naglasila potrebu za istinskom otpornošću u opskrbi vodom u EU-u. **Virginijus Sinkevičius**, povjerenik Europske komisije za okoliš, oceane i ribarstvo, pohvalio je inicijativu EGSO-a o vodama, kojom je upravljanje slatkim vodama stavljeno u središte pozornosti EU-a.

EGSO nastoji povećati pritisak na institucije EU-a i države članice u cilju donošenja integrirane strategije za vodu uoči inicijative Europske komisije za otpornost vodoopskrbe 2024. Radit će i na dodatnim mišljenjima u kojima će se razmatrati konkretni aspekti plavog plana.

Mariana Mazzucato, supredsjednica Globalne komisije za ekonomiju vode, upozorila je da zanemarivanje krize povezane s vodom koči napredak u području klimatskih promjena i ciljeva održivog razvoja. Posebni izvjestitelj UN-a **Pedro Arrojo Agudo** istaknuo je vodu kao opće dobro koje iziskuje demokratsko

upravljanje utemeljeno na održivosti i ljudskim pravima.

Odbor naglašava ulogu EU-a u rješavanju globalne krize povezane s vodom i namjerava promicati međunarodno djelovanje u vezi s pitanjima vode na zasjedanju COP28 u prosincu. (gb)

Civilno društvo pod pritiskom u Europi – zaključci iz najnovijeg izvješća o vladavini prava

U novom [izvješću](#) Skupine za temeljna prava i vladavinu prava Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) istaknuti su sve veći izazovi s kojima se suočavaju organizacije civilnog društva u Europi. Izvješće je predstavljeno 7. studenoga na konferenciji Skupine za temeljna prava i vladavinu prava o trenutnom stanju vladavine prava i njezinu utjecaju na prostor za građansko djelovanje.

Na četvrtoj godišnjoj konferenciji EGSO-a o temeljnim pravima i vladavini prava raspravljalo se o novim kretanjima i izazovima, kao i o nezamjenjivoj ulozi civilnog društva u praćenju i poštovanju vladavine prava, na temelju izvješća Skupine za temeljna prava i vladavinu prava i izvješća Europske komisije o vladavini prava iz 2023.

Predsjednik **Oliver Röpk**e naglasio je važnost obrane slobode, demokracije i ljudskih prava te predložio stvaranje foruma civilnog društva o temeljnim pravima i vladavini prava. Europski povjerenik za pravosuđe **Didier Reynders** istaknuo je ključnu ulogu civilnog društva u poštovanju vladavine prava i pozvao na to da joj se pruže zaštita, potpora i sredstva za djelovanje.

Četvrto izdanje [Komisijina izvješća o vladavini prava](#) usvojeno je u srpnju 2023. Kao i izvješće za 2022., i ovo novo sadržava preporuke specifične za svaku državu članicu. U ovogodišnjem izvješću također se ocjenjuje napredak ostvaren u provedbi prošlogodišnjih preporuka. Prema podacima Komisije, oko dvije trećine u cijelosti je ili djelomično uzeto u obzir.

Tijekom konferencije EGSO-ova Skupina za temeljna prava i vladavinu prava objavila je svoje [izvješće](#) temeljeno na posjetima Grčkoj, Finskoj, Portugalu, Slovačkoj, Sloveniji i Švedskoj 2022. U izvješću se navodi da nijedna država članica nije pošteđena izazova te se utvrđuju trendovi i goruće prijetnje temeljnim pravima i vladavini prava u Europi. Ti izazovi uključuju prepreke s kojima se susreću organizacije civilnog društva u osiguravanju financijskih sredstava, brze socioekonomske promjene u medijskom sektoru i trajne probleme vezane uz sporost pravosudnog sustava, što se sve može primijetiti u mnogim europskim zemljama.

Paul Soete, predsjednik Skupine za temeljna prava i vladavinu prava, poziva na to da se na nacionalnoj razini i razini EU-a pruži snažnija podrška kako bi se sačuvao prostor za građansko djelovanje i demokraciju u cjelini. (gb)

EGSO je sudjelovao u radu Odbora Ujedinjenih naroda za svjetsku sigurnost opskrbe hranom

Članovi EGSO-a **Peter Schmidt, Andreas Thurner, Piroska Kállay i Maurizio Reale** sudjelovali su u 51. plenarnom zasjedanju Odbora Ujedinjenih naroda za svjetsku sigurnost opskrbe hranom održanom u Rimu. Svjetska sigurnost opskrbe hranom globalni je problem od najveće važnosti koji nadilazi granice i utječe na dobrobit milijardi ljudi i na stabilnost nacija. Zbog kontinuiranog rasta svjetske populacije i dosad nezabilježenih izazova koje klimatske promjene donose u poljoprivredi,

jamčenje sigurnosti opskrbe hranom postalo je hitan prioritet.

EGSO je pozvao [Europsko vijeće za prehrambenu politiku](#) da zajamči participativan pristup oblikovanju politika i od sudionika zatražio da poduzmu nužne mjere za obuzdavanje [špekulacije hranom](#). (ks)

Farmaceutski paket: EU mora biti strateški usmjereniji

Dugoočekivano ažuriranje zakonodavstva EU-a o farmaceutskim proizvodima donosi potencijalne koristi Europljanima, ali bi više pozornosti trebalo posvetiti strateškoj autonomiji.

EGSO smatra da je predložena izmjena uredbe EU-a o farmaceutskom sektoru dobrodošla, ali da u njoj treba, uz očuvanje konkurentnosti tog sektora i privlačenje ulaganja, veći naglasak staviti na šire društvene i geopolitičke probleme.

„Moramo ostvariti stratešku autonomiju, a za to nam je potrebna sigurnost opskrbe. Moramo u tu svrhu osmisliti administrativne i financijske poticaje”, izjavio je **Martin Schaffenrath**, izjavitelj za [mišljenje EGSO-a o prijedlogu Komisije](#). „Trebamo ulaganja u taj sektor i održivu potporu u tom području. Osim toga, moramo proizvodnju vratiti u Europu.”

Farmaceutska industrija ključan je gospodarski akter u EU-u koji izravno zapošljava 840 000 ljudi, a neizravno tri puta više. U tom je sektoru 2021. uložena 41 milijarda EUR u istraživanje i inovacije. U mišljenju se jasno daje do znanja da bi potpora tom sektoru kao visokotehnološkom temelju gospodarstva EU-a trebala biti okosnica dugoročnog pristupa Unije.

Kako bi se smanjila ovisnost o trećim zemljama, EGSO podržava poticaje za proizvođače lijekova iz EU-a i zalaže se za vraćanje proizvodnje iz zemalja koje nisu članice EU-a. Predlaže i uspostavu europske pričuve lijekova od strateške važnosti za nepredviđene situacije. Naglašavajući važnost pravedne strateške autonomije, EGSO preporučuje proširenje zajedničke kupnje lijekova u EU-u i pritom navodi primjer uspješne nabave cjepiva protiv COVID-a 19.

Uz naglasak na društvenoj važnosti revizije propisa, u mišljenju se predlaže osnivanje posebnog fonda za rijetke bolesti na razini EU-a kojim bi se svim europskim pacijentima osigurao pristup liječenju i ublažile razlike u zdravstvenoj skrbi među državama članicama, posebno kada obvezno zdravstveno osiguranje ne pokriva sve troškove liječenja. (dm)

Moderna poslovna odgovornost može poduzećima omogućiti da potpuno tranziciju

Mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima (MMSP-ovi) potrebna je djelotvornija i bolje strukturirana potpora u prelasku na održive poslovne prakse.

EGSO se u svojem [samoinicijativnom mišljenju](#) usredotočuje na koncept moderne poslovne odgovornosti, ulogu MMSP-ova u promicanju njegovih načela i potrebu da zakonodavci stvore okruženje koje će MMSP-ovima omogućiti da u potpunosti prihvate ta načela.

EGSO definira modernu poslovnu odgovornost kao proaktivan i dobrovoljan pristup poduzeća koji obuhvaća gospodarsku, socijalnu i okolišnu održivost te premašuje pravne obveze. U mišljenju se ističu izazovi s kojima se MMSP-ovi suočavaju u svojim nastojanjima da usvoje te prakse. U tu svrhu EGSO preporučuje stvaranje saveza MMSP-ova i promicanje vještina i kompetencija potrebnih za to. Zajednički naponi u svladavanju tih izazova iziskuju suradnju između organizacija poslodavaca, sindikata, strukovnih komora, udruga i civilnog društva.

Ističući širok i pragmatičan pristup, EGSO prepoznaje različitu prirodu MMSP-ova i odbacuje univerzalna rješenja. Izvjestitelji **Ferre Wyckmans** i **Milena Angelova** naglašavaju proaktivan način razmišljanja, što iziskuje potporu socijalnih partnera i oblikovatelja politika.

EGSO preporučuje razvoj potpunog političkog okvira kako bi se izbjegli složeni zahtjevi i osiguralo da resursi ostanu usmjereni na poslovnu odgovornost na lokalnoj razini. U mišljenju se predlaže razvoj praktičnih alata kao što su kontrolni popisi, predlošci i alati za izračun te alati za analizu alternativnih scenarija, koji će MMSP-ovima služiti za razvijanje poslovanja i izvješćivanje o vlastitim obvezama i postignućima u pogledu odgovornosti.

Izvjestitelj **Rudolf Kolbe** zagovara integraciju odgovornosti u sve poslovne procese i širenje tog koncepta na samozaposlene osobe, s naglaskom na trajnom profesionalnom razvoju.

Odbor jasno ističe da se koncept poslovne odgovornosti s vremenom također mijenja, čime se osigurava proaktivno i na budućnost usmjereno upravljanje dugoročnim tendencijama u području digitalne i zelene tranzicije i demografskih kretanja, uz istodobno jačanje otpornosti u kriznim vremenima. (dm)

Nacionalni planovi za oporavak i otpornost: socijalna ulaganja u porastu su, ali još mnogo toga treba poboljšati

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) bio je 8. studenoga domaćin konferencije u Bruxellesu posvećene socijalnoj dimenziji nacionalnih planova za oporavak i otpornost koji se financiraju iz

Mehanizma za oporavak i otpornost, najvećeg financijskog instrumenta EU-a.

Mehanizmom za oporavak i otpornost želi se promicati socijalna kohezija i ublažiti posljedice pandemije na društvo. Međutim, i dalje postoje nedostaci u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost, primjerice nejednaka ulaganja u socijalne programe u raznim državama članicama, neodgovarajuće savjetovanje sa socijalnim partnerima i slaba rodna dimenzija.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** naglasio je potrebu za novim mjerama kako bi se uklonile neravnoteže u socijalnim programima koje financira EU, posebno u području stanovanja, osposobljavanja i obrazovanja.

Evelyn Regner, potpredsjednica Europskog parlamenta, istaknula je nejednaku socijalnu dimenziju nacionalnih planova za oporavak i otpornost i pritom naglasila djelotvornost mehanizma koji se temelji na ključnim etapama u zemljama sa snažnim sudjelovanjem socijalnih partnera.

Nicolas Schmit, povjerenik EU-a za zapošljavanje i socijalna prava, pozvao je na to da se nedodijeljena sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost uzmu u obzir za ulaganja u stanovanje i napomenuo da se, iako se tim mehanizmom povećao kapacitet za socijalna ulaganja u EU-u, države članice suočavaju sa stambenim problemima koje treba hitno riješiti.

Sudionici na konferenciji kritizirali su neadekvatnost odredbi o rodnoj ravnopravnosti u Mehanizmu za oporavak i otpornost, što nije u skladu s obvezama EU-a u tom području. Iako su u raspravi priznali da bi se tekućim projektima u nekim državama članicama dugoročno mogla poboljšati rodna ravnopravnost, naglasili su i da je potreban snažniji i sveobuhvatniji pristup socijalnoj i rodnoj dimenziji u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost.

Na konferenciji su razmotreni razni aspekti tih planova, uključujući socijalnu koheziju i pitanje mladih, s posebnim naglaskom na obrazovnim mjerama u programima nacionalnih planova za oporavak i otpornost usmjerenima na mlade. Sudionici su naglasili da su potrebne sveobuhvatnije strategije kako bi se olakšao prijelaz iz obrazovnog sustava na radno mjesto i istaknuli potrebu da se mladima pruži platforma za aktivno sudjelovanje u donošenju odluka kojima se oblikuje njihova budućnost. (II)

Rodna ravnopravnost u EU-u i dalje napreduje puževim korakom

Iako je u posljednje vrijeme ostvaren velik napredak, a indeks rodne ravnopravnosti EU-a ove godine zabilježio rekordne razine,

u mnogim područjima ostaje još mnogo toga za učiniti kako bi se osiguralo da žene ostvaruju ista prava kao i muškarci.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) bio je 25. listopada domaćin rasprave o rodnoj ravnopravnosti u okviru Europskog tjedna rodne ravnopravnosti, godišnjeg događanja koje organizira Parlament i koje je usmjereno na isticanje stalnih napora EU-a da žene stavi u središte zakonodavstva.

Postignut je određen, ali nedovoljan napredak. Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) izvijestio je ovaj tjedan da je indeks rodne ravnopravnosti EU-a 2023. dosegnuo 70,2 boda, što je dosad najveće godišnje povećanje.

Potpredsjednica Europskog parlamenta **Evelyn Regner** istaknula je problem stalne segregacije na tržištu rada jer žene rade u sektorima gdje su plaće niže, a muškarci u onima s višim plaćama. Naglasila je da se valja hitno pozabaviti pitanjem rodne neravnopravnosti, posebno kad je riječ o jednakim mogućnostima zapošljavanja. Povjerenica za ravnopravnost **Helena Dalli** istaknula je napore koje je EU u posljednje četiri godine uložio u zaštitu prava žena, među ostalim u predloženo zakonodavstvo o diskriminaciji u plaćama i zastupljenosti žena u upravama trgovačkih društava.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpk**e potvrdio je predanost Odbora uključivanju rodne ravnopravnosti u sve političke aktivnosti i izrazio potporu ženama na vodećim položajima u EGSO-u. EGSO će ponovno sudjelovati u [Europskom tjednu rodne ravnopravnosti](#) i organizirati rasprave o utjecaju klimatske krize na rodnu ravnopravnost, nasilje nad ženama i rodnu neravnopravnost u pristupu financijskim tržištima. (II)

[Seminar o povezivanju EU-a 2023.: Dezinformacije i nedostatak interesa glavni su razlozi slabog odaziva birača na europskim izborima](#)

Učinak dezinformacija na izbore za Europski parlament 2024. i načini na koje se može osigurati djelotvornija uloga civilnog društva u promicanju tih izbora s jakim naglaskom na mlade. To su bile glavne teme o kojima se raspravljalo na seminaru „Europski izbori 2024.: Zašto glasati?“, koje je EGSO organizirao u Bratislavi 23. i 24. studenog.

Događanje, čiji je domaćin bilo Europsko nadzorno tijelo za rad i koje je održano u partnerstvu sa Slovačkim gospodarskim i socijalnim vijećem i uz podršku Ureda Europskog parlamenta u Bratislavi, okupilo je više od 130 sudionika i sudionica: članove i članice EGSO-a, službenike i službenice za komunikaciju i odnose s medijima iz organizacija civilnog društva, novinare, novinarku i predstavnike i predstavnice gospodarskih i socijalnih vijeća iz sedam država članica.

Tijekom dvodnevni rasprava ispostavilo se da, ako želimo da kampanje za poticanje veće izlaznosti birača postignu ikakav realni učinak, Europljani i Europljanke trebaju biti upoznati s time kako odluke EU-a utječu na njihov život. Poruke treba prilagođavati svakoj pojedinačnoj državi članici EU-a, a prepreke koje mlade sprječavaju da se počnu baviti politikom što hitnije ukloniti.

Da bi glasači na izbore izašli u velikom broju, moramo suzbiti dezinformacije i potaknuti intenzivnu i jasnu komunikaciju o tome što je u pitanju, a glasače uvjeriti u predanost političara i političarki koji će ih predstavljati u EU-u.

Otvarajući seminar, predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** izjavio je: „Da bi izbori 2024. bili uspješni, svi mi – institucije EU-a, mediji, stručnjaci za komunikaciju – moramo zajedno raditi na osvježavanju i tako suzbijati dezinformacije i, što je najvažnije, Europu približiti građanima. Oni moraju znati da se izbori tiču njih.“

G. Röpke i EGSO-ova delegacija posjetili su i istraživački centar Jan Kuciak, gdje su odali počast novinaru Janu Kuciaku, ubijenom 2018. godine zbog toga što je u Slovačkoj razotkrio korupciju na visokoj razini. (II)

Prikazivanje filma „Until the last drop” (Do posljednje kapi) s poljskom redateljicom Ewom Ewart

Europski gospodarski i socijalni odbor organizirao je prikazivanje filma „Until the last drop” koji se bavi sve većom krizom slatke vode. Na prikazivanju je sudjelovala i poljska redateljica Ewa Ewart. Prikazivanje filma održano je u sklopu niza događanja EGSO-a na temu vode, koja su se zaključila konferencijom „Poziv na izradu plavog plana EU-a” na kojoj je Odbor predstavio svoju strategiju EU-a za vodu.

„Voda je život, trebamo je zaštititi i skrbiti se za nju. Bez vode neće biti života na Zemlji”, rekla je **Ewa Ewart** na početku prikazivanja dokumentarnog filma o vodi, održanog 24. listopada u Bruxellesu.

Događanje je otvorio predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke**, zajedno s potpredsjednikom **Laurentiuom Plosceanuom** i članom **Pietrom De Lottom** koji je predvodio inicijativu EGSO-a za plavi plan. Više od 100 gostiju prisustvovalo je prikazivanju filma, uključujući članice i članove EGSO-a, predstavnike EU-a i novinare i novinarke.

Filmovi Ewe Ewart bave se teškim pitanjima i opasnim temama. Često prikazuju priče između života i smrti. Njezini filmovi govore o ljudima i ratovima. „Film ‚Until the last drop’ također se bavi ratom”, kaže ona.

„Priča priču o jednom drugačijem ratu, najglupljem od svih ratova. Radi se o ratu koji je, u ime napretka, čovječanstvo povelu protiv vode koja predstavlja izvor života, ali i o nadi koju nam pružaju rijeke – primarni izvor slatke i čiste vode koja nam je potrebna za život. Svaki dan sve više ljudi postaje svjesno da nam ne preostaje puno vremena prije nego što će biti prekasno da promijenimo način na koji upravljamo vodom – našim najdragocjenijim resursom.” (glavni urednik)

EGSO slavi 65. obljetnicu postojanja

Povodom proslave 65. obljetnice postojanja, EGSO će organizirati raspravu u kojoj će okupiti ugledne gostujuće govornike i predstavnike na visokoj razini.

Rasprava „EESC@65: Osnaživanje civilnog društva i borba za demokraciju” održat će se u srijedu, 13. prosinca 2023. u 17:30 sati, tijekom plenarnog zasjedanja EGSO-a, a prijenos će se moći pratiti na službenim internetskim stranicama EGSO-a.

NOVOSTI IZ SKUPINA

Što treba europskim MSP-ovima

Stefano Mallia (predsjednik EGSO-ove Skupine poslodavaca), Gerardo Cuerva (predsjednik Španjolske konfederacije malih i srednjih poduzeća - CEPYME) i Petri Salminen (predsjednik udruge SMEUnited)

Europska mikro-, mala i srednja poduzeća, koja se posljednjih godina suočavaju s najvećim globalnim krizama nakon drugog svjetskog rata, ipak su pokazala otpornost. Europa si ne može priuštiti MSP-ove koji se ne mogu nositi s promjenama koje su u tijeku. U nastavku opisujemo glavne izazove s kojima se suočavaju europski MSP-ovi.

MSP-ovi su zatrpani pod lavinom propisa. Zato pozivamo EU da poduzme korake u vezi s obvezom koju je preuzeo u okviru paketa olakšica za mala i srednja poduzeća, odnosno uvede mjere kojima bi se osiguralo da se u zakonodavstvu vodi računa o potrebama i specifičnim obilježjima malih poduzeća.

Drugi veliki izazov europskih MSP-ova je pristup vještinama. Oni se zbog demografskih promjena suočavaju s golemim problemima pri zapošljavanju osoblja. Treba osigurati da se mjere provode u svim područjima.

Treći je izazov olakšavanje pristupa financiranju u godinama koje slijede. Da bi se taj problem riješio, europskim MSP-ovima treba olakšati pristup alternativnim sustavima financiranja i tržištima, donijeti propise koji potiču ulaganje u mala poduzeća i suzbiti pošast kasnih plaćanja.

Olakšati digitalnu i zelenu tranziciju poduzećâ ogroman je izazov, koji se ne može svladati bez europskih MSP-ova. Institucije Europske unije stoga ih moraju u te postupke uključiti i potaknuti da preuzmu vodeću ulogu.

Također pozivamo da se ocijeni dokle smo došli u postizanju ciljeva postavljenih u okviru zelenog plana. Smatramo da to treba učiniti kako bi se osiguralo da postavljeni ciljevi budu zaista ostvarivi i da o onima koji nisu započnemo diskusije s privatnim poduzećima radi postavljanja novih ciljnih vrijednosti s realističnim rokovima.

Ništa od svega toga nije moguće bez stabilnog gospodarskog okvira koji pruža sigurnost. Dok se gospodarska i trgovinska ravnoteža neprekidno mijenja, a Europa suočava s ozbiljnim izazovima u području konkurencije, moramo uspostaviti jedinstveno tržište koje će MSP-ovima omogućiti ostvarenje punog potencijala.

Cijeli članak pročitajte [OVDJE](#).

Održiva konkurentnost: stajalište radništva

EGSO-ova Skupina radnika

Održiva konkurentnost možda zvuči kao pomodna poštapalica iz briselskog žargona, ali to je daleko od istine. Konkurentnost se općenito smatra omiljenom temom poslodavaca koji zagovaraju povoljna poslovna okruženja u kojima poduzeća mogu napredovati. Naravno, uspješna poduzeća vrlo su važan cilj i radnicima.

Na što se onda odnosi održiva komponenta? Konkurentna prednost može se postići na mnogo različitih načina. Poduzeće može biti učinkovitije, može uvoditi inovacije u svoje proizvodne metode, pomagati u razvoju bolje tehnologije, osposobljavati i poboljšavati uvjete osoblja. Ili može nadjačati svoje konkurente iskorištavanjem nedostataka u zakonodavstvu, onečišćenjem okoliša ili pronalaženjem načina da manje plaća zaposlenike – možda ste čuli za ekonomiju platformi.

Održiva konkurentnost stoga je jedan od glavnih prioriteta za radnike i građane općenito: njome se osigurava da konkurentnost bude proces kojim se unapređuje društvo, a ne utrka prema dnu. To je dugoročno bolje za sve nas jer nam je – bar do sada – svima trebao planet. A u interesu je i poslodavaca: ne samo što im pomaže da ostvare okolišnu i socijalnu stabilnost nego i potiče pošteno tržišno natjecanje, uz uvažavanje rada poštenih poduzeća.

Zeleni plan EU-a: Prvi zeleni dijalog Maroša Šefčoviča održan u EGSO-u

EGSO-ova Skupina organizacija civilnog društva

Maroš Šefčovič, izvršni potpredsjednik Europske komisije, odabrao je našu konferenciju „[Osnaživanje potrošača za suočavanje s klimatskim promjenama](#)” za održavanje prvog od svojih „zelenih dijaloga”, koje je najavio u listopadu tijekom saslušanja za mjesto europskog povjerenika za zeleni plan pred

Odborom Evropskog parlamenta za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane.

Na konferenciji koju je organizirala Skupina organizacija civilnog društva sudjelovalo je oko 140 osoba, među kojima su bili nacionalni i europski predstavnici organizacija civilnog društva i europski tvorci politika. Tom je prilikom najavljena i studija [Trošak klimatskih promjena za kućanstva i obitelji u EU-u](#), koju je naručio EGSO. Naglašena je i uloga potrošača i potreba za ekološki, društveno i gospodarski održivom i uključivom zelenom tranzicijom, što iziskuje ciljane politike i suradnju među svim dionicima.

Predsjednik Skupine organizacija civilnog društva **Séamus Boland** izjavio je pri otvaranju događanja da je ta skupina pozdravila najavu povjerenika Šefčoviča o zelenim dijalozima. „Iskazali ste nam čast odabirom naše konferencije za Vaš prvi zeleni dijalog”.

Povjerenik **Šefčovič** izjavio je da namjerava redovito održavati zelene dijaloge kako bi se poticala i jačala potpora javnosti europskom zelenom planu. „Želimo pokazati da imamo ne samo pravna rješenja već i da slušamo i da nam je stalo te da smo uvijek spremni surađivati s dionicima kako bismo pronašli uravnotežena rješenja. Ta će nam rješenja pomoći da se borimo protiv klimatskih promjena, budemo društveno odgovorni i otvaramo visokokvalitetna radna mjesta u Europi. Vaš je Odbor, s vašom skupinom, sjajan forum za takve dijaloge.”

Više o raspravama možete pročitati [ovdje](#). Zaključci i preporuke s konferencije dostupni su na [internetskim stranicama EGSO-a](#).

JA ?U GLASATI. A TI?

Europski izbori 6. – 9. lipnja 2024. Ja ?u glasati. A ti?

Uvodimo novu rubriku u EGSO info: „Ja ću glasati. A ti?”, koja će se objavljivati od prosinca 2023. do lipnja 2024. U rubrici će gostovati osobe koje će nam govoriti o tome kako i zašto glasati na europskim izborima. Naš je prvi gost Robert Sermek, voditelj

Ureda za vezu Evropskog parlamenta u Slovačkoj.

Sa svojim sedmeročlanim timom Robert Sermek zadužen je za provedbu komunikacijskih strategija Parlamenta na nacionalnoj razini i za to da rad Parlamenta i zastupnika i zastupnica približava građanima i građankama Slovačke. U Europskom parlamentu radi od 2007. Bio je voditelj projekta za audiovizualne proizvode u komunikacijskim kampanjama na razini EU-a uoči europskih izbora 2014. i 2019. te urednički koordinator za audiovizualne usluge Parlamenta. Prije nego što se pridružio administraciji EU-a, radio je kao novinar i bio je dopisnik za slovačku novinsku agenciju TASR, a kasnije i za Slovački radio u Bruxellesu, u ključnom razdoblju pristupnih pregovora Slovačke s EU-om i NATO-om.

„Zašto glasati na izborima za Europski parlament 2024.?”

Robert Sermek

Sljedeće godine, od 6. do 9. lipnja, više od četiristo milijuna građana i građanki EU-a imat će priliku izabrati zastupnike u Europski parlament i oblikovati budućnost Europske unije. Međutim, taj jedinstveni događaj za demokraciju često se prikazuje kao manje relevantan i prilično nevažan.

Nedavno sam imao čast prisustvovati komunikacijskom seminaru posvećenom europskim izborima 2024. koji je organizirao Europski gospodarski i socijalni odbor. Seminar je održan u Bratislavi (Slovačka), a mjesto održavanja nije odabrano nasumično, naime od svih država članica Slovačka je zemlja s najmanjim odazivom birača.

Na seminaru smo pokušali pronaći odgovor na vrlo jednostavno pitanje: „Zašto glasati na izborima za Europski parlament?” Odgovorit ću protupitanjem: „A zašto ne?” Uvijek je važno glasati, bilo na lokalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini. To je izvrsna prilika da izrazimo svoje mišljenje o pitanjima koja su nam važna.

U lipnju 2024. birat ćemo 720 zastupnika i zastupnica u Europski parlament. Tih 720 političara i političarki u sljedećih pet godina donosit će zajedničke odluke o zakonodavstvu EU-a, koje izravno utječe na naš svakodnevni život u gotovo svim područjima, od okoliša, sigurnosti i migracija do prava potrošača i gospodarstva. Ne mora se svatko od nas slagati sa svakom odlukom donesenom na razini EU-a, ali te odluke imaju stvaran utjecaj na naše živote. Ako to shvatimo, bit će nam jasnije i zašto je toliko važno izaći na izbore i reći svoje mišljenje, dok neizlazak na izbore zapravo znači da prepuštamo drugima da odlučuju umjesto nas.

Drugi aspekt europskih izbora, koji se često podcjenjuje, jest njihov utjecaj na opći smjer EU-a u budućnosti, kao i na sastav njegovih institucija.

Nakon lipanjskih izbora šefovi država i vlada morat će imenovati sljedećeg predsjednika Komisije. Pritom će morati poštovati izborne rezultate i imenovati kandidata iz pobjedničke političke stranke. Novoizabrani Parlament zatim će birati predsjednika ili predsjednicu Komisije, a to nije nešto što se može uzeti zdravo za gotovo. Godine 2019. Ursula von den Leyen izabrana je s vrlo tijesnom većinom. Usto, zastupnici i zastupnice u Parlamentu ispitivat će u trosatnom saslušanju svakog kandidata za mjesto povjerenika prije nego što izaberu cijeli kolegij povjerenika u jesen 2024. Stoga je očito da svojim glasom utječemo na budući oblik institucija EU-a, a ne samo na sastav Europskog parlamenta.

Kako možemo uvjeriti naše građane da glasaju? Komunikacijske službe Europskog parlamenta provode kampanju za izbore još od početka 2023. godine. Prva faza naše informativne kampanje, politički neutralne i nepristrane, bila je usmjerena na postignute rezultate, odnosno što je EU učinio za svoje građane i kakav je utjecaj imao na naše živote u posljednje četiri godine. U nadolazećim tjednima postupno ćemo prijeći na sljedeću fazu koja će se fokusirati na aspekt demokracije i biti usmjerena na važnost glasanja.

Naravno, Europski parlament ne može i neće sam ostvariti te ciljeve. U tu svrhu surađujemo s našim volonterima i aktivnim građanima koji su dio naše zajednice „zajednoza.eu”. Stoga pozivam i vas sve da se upoznate s tom inicijativom i registrirate na našoj stranici. Možete se prijaviti samostalno ili kao dio organizacije civilnog društva.

Potrebno nam je što više partnera, uključujući Europski gospodarski i socijalni odbor. Potrebne su nam organizacije civilnog društva, sindikati, društvene interesne skupine i poslovna udruženja. Svi zajedno predstavljate ili imate mogućnost doprijeti do više od 90 milijuna Europljana i Europljanki, što je golema glasačka sila. Duboko sam uvjeren da će uz vašu pomoć i suradnju naše predizborne poruke doprijeti do tih birača.

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Suradnici u ovom broju

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546 94 76
E-pošta: eescinfo@eesc.europa.eu

EGSO info objavljuje se devet puta na godinu tijekom plenarnih zasjedanja EGSO-a. ? EGSO info dostupan je na 23 jezika.

EGSO info ne predstavlja službeno izvješće o radu EGSO-a; informacije o tome dostupne su u Službenom listu Europske unije ili drugim publikacijama Odbora.

Umnažanje je dopušteno ako se EGSO info navede kao izvor te primjerak pošalje uredniku.

11/2023